

DRŽAVNO NATJECANJE IZ POVIJESTI
OSNOVNA ŠKOLA: VIII. razred
ŠKOLSKA GODINA: 2010. / 2011.
Poreč, 9.-11. svibnja 2011.

ZAPORKA: _____

BROJ BODOVA:

71	
----	--

POSTOTAK RIJEŠENOSTI TESTA: _____

ČLANOVI PROSUDBENOG POVJERENSTVA:

1. _____
2. _____
3. _____

(MJESTO I NADNEVAK)

NAPUTCI:

1. **Zadatke rješavate 60 minuta.**
2. **Pišete plavom ili crnom kemijskom olovkom.**
3. **Jednom napisane odgovore nije dopušteno prepravljati.**
4. **Osobna i zemljopisna imena (i prezimena) pišite izvorno.**

I. U zadacima koji slijede samo je jedan odgovor točan. Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

1. Kako se zove prvi predsjednik Hrvatskog sabora konstituiranog 30. svibnja 1990.?

- A. Stjepan Mesić
- B. Žarko Domljan
- C. Miko Tripalo
- D. Vlado Gotovac

1	
---	--

2. Kako se zove autor hrvatskoga crtanog filma Surogat koji je dobio filmsku nagradu Oskar?

- A. Franjo Majetić
- B. Krešo Golik
- C. Dušan Vukotić
- D. Vladimir Prelog

1	
---	--

3. Koja je od navedenih država stvorena nakon Prvoga svjetskog rata?

- A. Mađarska
- B. Portugal
- C. Albanija
- D. Rumunjska

1	
---	--

4. Koje od navedenih mjesta nije bilo u sastavu Banovine Hrvatske

- A. Cres
- B. Gradačac
- C. Brčko
- D. Šid

1	
---	--

5. Koje su godine održane Mediteranske igre u Splitu?

- A. 1977.
- B. 1978.
- C. 1979.
- D. 1980.

1	
---	--

6. Koji je grad ušao u sastav Kraljevine Italije Rimskim ugovorima iz 1941.?

1	
---	--

- A. Zadar
- B. Pula
- C. Makarska
- D. Šibenik

7. Zaokruži ime heroja Domovinskog rata, jednog od osnivača i dozapovjednika 4. gardijske brigade Hrvatske vojske koji je poginuo 1995. u sukobu sa srpskim snagama na ulazu u Mrkonjić Grad tijekom operacije Južni potez?

- A. Damir Tomljanović Gavran
- B. Andrija Matijaš Pauk
- C. Predrag Matanović
- D. Branimir Anić Matan

1	
---	--

8. Zaokruži ime idejnog tvorca cionizma i pisca knjige "Židovska država"?

1	
---	--

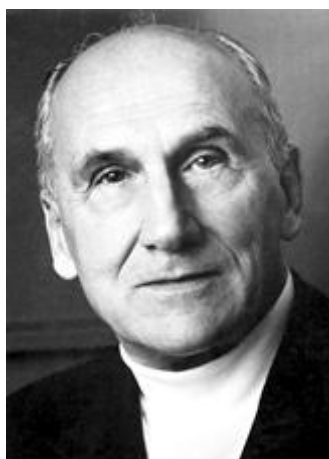
- A. David Ben Gurion
- B. Miloš Forman
- C. Theodor Hertzl
- D. Vittorio Orlando

9. U kojem su gradu zemlje članice 1992. potpisale ugovor o stvaranju Europske unije ?

1	
---	--

- A. Bruxellesu
- B. Rimu
- C. Ženevi
- D. Maastrichtu

10. Zaokruži ime hrvatskog znanstvenika koji je 1975. dobio Nobelovu nagradu za kemiju?

1	
---	--

- A. Lavoslav Ružička
- B. Vladimir Prelog
- C. Miroslav Radman
- D. Dobriša Cesarić

11. Koje je godine Televizija Zagreb započela s eksperimentalnim emitiranjem?

1	
---	--

- A. 1954.
- B. 1955.
- C. 1956.
- D. 1957.

12. Pročitaj ulomak izvornog povijesnog teksta i zaokruži slovo ispred imena govornika koji je izgovorio ove riječi u kolovozu 1991. u Zagrebu ispred komande 5. vojne oblasti JNA?

„Kad bi generali (JNA) imali obitelj, kad bi generali imali djecu, kad bi generali imali bližnje, nikada ne bi zaposjeli ovu našu zgradu. Ali generali nemaju nikoga, ja vas uvjeravam! Jer onaj tko tuđu djecu ubija – nema djece; jer onaj tko tuđe majke uciviljuje – nema majke; jer onaj tko tuđe domove ruši – nema doma. Generali zato moraju znati da na ovoj zemlji za njih nema ni majki, ni djece ni domova 'Umrijet će u pustoši svoga srca'.“

1	
---	--

- A. Stjepan Mesić
- B. Vlado Gotovac
- C. Franjo Tuđman
- D. Ivica Račan
- E. Franjo Kuharić

II. U sljedećim zadacima poredaj kronološki navedene pojmove, događaje, procese ili osobe, krenuvši od najstarijih upisivanjem rednih brojeva od 1. do 5. na praznu crtu iza slova.

13. Poredaj kronološki navedene pojmove i događaje.

2	
---	--

- A. _____ sovjetska intervencija u Mađarskoj
- B. _____ sovjetska intervencija u Čehoslovačkoj
- C. _____ Pustinjska oluja
- D. _____ Proglašenje Savezne Republike Njemačke
- E. _____ Proglašenje Demokratske Republike Njemačke

14. Poredaj kronološki navedene događaje .

2	
---	--

- A. _____ osnutak Sjevernoatlantskog pakta
- B. _____ osnutak Varšavskog ugovora
- C. _____ proglašenje države Izrael
- D. _____ osnutak Europske ekonomske zajednice
- E. _____ usvajanje Povelje Ujedinjenih naroda

15. Poredaj kronološki navedene vojne operacije u Domovinskom ratu.

2	
---	--

- A. _____ Bljesak
- B. _____ Medački džep
- C. _____ oslobođenje Miljevačke visoravni
- D. _____ Oluja
- E. _____ akcija „Maslenica“

16. Poredaj kronološki nazive jugoslavenskih država .

2	
---	--

- A. _____ Demokratska Federativna Jugoslavije
- B. _____ Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca
- C. _____ Federativna Narodna Republika Jugoslavija
- D. _____ Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija
- E. _____ Kraljevina Jugoslavija

17. Poredaj kronološki navedene ratove i međunarodne krize.

2	
---	--

- A. _____ Korejski rat
- B. _____ početak sovjetske intervencije u Afganistanu
- C. _____ Falklandski rat između Velike Britanije i Argentine
- D. _____ početak iračko-iranskog rata
- E. _____ Kubanska kriza

III. U sljedećim zadacima poveži međusobno srodne pojmove upisivanjem slova na praznu crtu iza broja. Dva od ponuđenih pojmova nemaju svoj adekvatan par i nigdje se ne pripisuju.

18. Pridruži osobe zemljama u kojima su živjele ili sudjelovale u javnom životu.

3	
---	--

- 1. _____ Desmond Tutu
 - 2. _____ Golda Meir
 - 3. _____ Lech Walesa
 - 4. _____ Gamal Abdel Naser
 - 5. _____ Džavaharlal Nehru
- A. Sirija
 - B. Južnoafrička republika
 - C. Izrael
 - D. Indija
 - E. Bangladeš
 - F. Egipat
 - G. Poljska

19. Poveži odgovarajuće pojmove.

3	
---	--

- 1. _____ Zimski dvorac
 - 2. _____ sindikat Solidarnost
 - 3. _____ detant
 - 4. _____ Memorandum
 - 5. _____ Udba
- A. Srpska akademija nauka i umetnosti
 - B. Hladni rat
 - C. Listopadska revolucija
 - D. Poljska
 - E. Nesvrstani
 - F. Dušan Simović
 - G. Aleksandar Ranković

20. Pridruži srodne pojmove.

3	
---	--

- 1. _____ Jovan Rašković
 - 2. _____ Washingtonski sporazum
 - 3. _____ Univerzijada
 - 4. _____ Erdutski sporazum
 - 5. _____ antibirokratska revolucija
- A. Zagreb
 - B. Bosna i Hercegovina
 - C. Srpska demokratska stranka
 - D. Ivo Sanader
 - E. Rudolf Perišin
 - F. Slobodan Milošević
 - G. hrvatsko Podunavlje

21. Poveži odgovarajuće pojmove i osobe.

3

1. _____ pokretna traka	A. Nikita Hruščov
2. _____ Nova ekonomska politika	B. Ronald Reagan
3. _____ pop-art	C. Lenjin
4. _____ psihoanaliza	D. Henry Ford
5. _____ Kubanska kriza	E. Sigmund Freud
	F. Albert Einstein
	G. Andy Warhol

22. Pridruži pojmovima odgovarajuću godinu.

3

1. _____ prvi višestranački izbori za Hrvatski sabor	A. 1992.
2. _____ Vanceov plan	B. 1974.
3. _____ posljednji Ustav SFRJ	C. 1995.
4. _____ vojno-redarstvena akcija Bljesak	D. 1981.
5. _____ ulazak Republike Hrvatske u Ujedinjene narode	E. 1993.
	F. 1991.
	G. 1990.

23. Poveži osobe s njihovom povijesnom ulogom i zanimanjem.

3

1. _____ Ivan Meštrović	A. astronaut
2. _____ Douglas MacArthur	B. kipar
3. _____ Jurij Gagarin	C. slikar
4. _____ Vladimir Becić	D. glumac
5. _____ Mate Ujević	E. general
	F. redatelj
	G. enciklopedist

24. Poveži godine s odgovarajućim događajima ili pojmovima.

3

1. _____ 1929.	A. Operacija „Morski lav“
2. _____ 1918.	B. „prosinačke žrtve“ u Zagrebu
3. _____ 1923.	C. slom Wall Streeta
4. _____ 1934.	D. proglašenje Republike Turske
5. _____ 1940.	E. Bleiburg
	F. marsejski atentat
	G. Banovina Hrvatska

25. Pridruži pojmovima njihova značenja.

3

1. _____ demografija
 2. _____ dezertter
 3. _____ koalicija
 4. _____ veto
 5. _____ patent
- A. zabrana, pravo kojim pojedinac, država, organizacija itd. može staviti zabranu na donošenje nekog zakona, odluke i sl.
- B. savez dviju ili više stranaka
- C. ograničavanje slobode kretanja ili lišavanje slobode najčešće bez sudske odluke
- D. osoba koja je samovoljno pobjegla iz vojske ili osoba koja izbjegava odazvati se pozivu na služenje u vojsci.
- E. statističko proučavanje stanovništva; znanost o stanovništvu
- F. zabrana ili skraćivanje nekih tiskovina zbog političkih, moralnih, sigurnosnih ili ideoloških razloga.
- G. dokument kojim se izumitelju priznaje i štiti pravo vlasništva i raspolaganja izumom

26. Poveži događaje, pojmove i sudionike

3

1. _____ perestrojka
 2. _____ Zaljev svinja
 3. _____ Münchenski sporazum
 4. _____ Željezna zavjesa
 5. _____ operacija Bljesak
- A. Winston Churchill
- B. Rudolf Perišin
- C. Veličko Kerin
- D. Mihail Gorbačov
- E. Fidel Castro
- F. Nevile Chamberlain
- G. Bernard Montgomery

27. Poveži pojmove i imena prema povezanosti ili značenju.

3

1. _____ Ovčara
 2. _____ Thomas Woodrow Wilson
 3. _____ intifada
 4. _____ Vidkun Quisling
 5. _____ Savka Dabčević Kučar
- A. kolaboracionizam
- B. Veselin Šljivančanin
- C. Egipat
- D. inflacija
- E. Hrvatsko proljeće
- F. „14 točaka“
- G. Izrael

IV. U sljedećim zadacima dopuni rečenice tako da na praznu crtu upiše odgovarajuće pojmove.

28. Skupština grada Zagreba je 1990. donijela odluku da se na središnji zagrebački trg vrati spomenik banu Josipu Jelačiću, uklonjen _____ godine.

1

29. U sklopu napuštanja komunističkog sustava i prihvaćanja višestranačja Savez komunista Hrvatske je 1990. svome imenu pridodao i naziv koji u cjelini glasi

_____.

1	
---	--

30. U ljeto 1991. pored postrojbi Zbora narodne garde osnovani su i dragovoljački odredi Hrvatske stranke prave pod punim imenom _____.

1	
---	--

31. Vodstvo pobunjenih Srba u samozvanoj Republici srpskoj krajini je početkom 1995. odbilo plan međunarodne zajednice pod imenom _____ kojim se područjima Republike Hrvatske nastanjenim srpskim stanovništvom jamčila široka samouprava.

1	
---	--

32. Jugoslavenski je režim 1978. u Parizu organizirao atentat u kojem je ubijen _____, istaknuti hrvatski intelektualac i zagovornik prava hrvatskog naroda na samoodređenje.

1	
---	--

33. Vidovdanskim ustavom je poništena hrvatska državno-pravna posebnost u Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca koja je ustavnim odredbama podijeljena na 33 _____.

1	
---	--

34. Kako bi se istaknulo pravo hrvatskog naroda da svoj jezik naziva hrvatskim imenom u Zagrebu je 1967. objavljen dokument pod punim nazivom _____.

1	
---	--

35. Sjedinjenim Američkim Državama nakon Prvoga svjetskog rata dominirale su kao i danas Demokratska i _____ stranka.

1	
---	--

36. Godine 1971. istočni dio Pakistana se odvojio od ostatka zemlje i proglasio novom državom pod imenom _____.

1	
---	--

37. Oružane snage Nezavisne Države Hrvatske sastojale su se od Ustaške vojnice i _____.

1	
---	--

V. U sljedećim zadacima proučite povijesne izvore i kratko odgovorite na postavljena pitanja.

38. Proučite ulomak povijesnog teksta i odgovorite na pitanja.

„Republika Hrvatska ustanovljuje se kao nacionalna država hrvatskog naroda i država pripadnika inih naroda i manjina, koji su njeni državljani... (...) Građani Republike Hrvatske imaju sva prava i slobode, neovisno o njihovoj rasi, boji kože, spolu, jeziku, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, imovini, rođenju, naobrazbi, društvenom položaju ili drugim osobinama. Svi su pred zakonom jednaki. (...)“

A. Iz kojeg su dokumenta preuzeti gornji navodi?

1	
---	--

B. Kada je proglašen dokument iz kojeg su preuzeti gornji navodi (datum i godina)?

1	
---	--

C. Koje je tijelo usvojilo dokument iz kojeg su preuzeti gornji navodi?

1	
---	--

39. Proučite ulomak povijesnog teksta i odgovorite na pitanja?

„Borimo se protiv siromaštva i gubitka ljudskog dostojanstva. Afrikanci žele plaću od koje je moguće živjeti. (...) Želimo pravedan udio u cijeloj Južnoj Africi. Iznad svega želimo politička prava. Naša je borba istinski narodna. To je borba afričkih ljudi nadahnuta vlastitim patnjama i iskustvom. To je borba za pravo na život.“

A. Kako se nazivao sustav rasnog podvajanja stanovništva i ograničavanja političkih prava crnačke većine u Južnoafričkoj republici?

1	
---	--

B. Ime i prezime političkog prvaka južnoafričkoga crnačkog stanovništva, dugogodišnjeg zatvorenika i prvoga crnog predsjednika Južnoafričke republike?

1	
---	--

A. Koje je godine izabran prvi crni predsjednik Južnoafričke republike?

1	
---	--

40. Proučite ulomak iz povijesnog izvora i odgovorite na pitanja?

„Svi slobodni ljudi, gdje god da žive, građani su Berlina. I zato, kao slobodan čovjek ponosim se riječima: 'Ich bin ein Berliner.' (Ja sam Berlinac)

A. Tko je izgovorio riječi iz gornjeg navoda?

1	
---	--

B. Koje je godine podignut Berlinski zid?

1	
---	--

C. Koje je godine srušen Berlinski zid?

1	
---	--
